

HEMBYGDEN

Medlemsblad för
Upplands Väsby Hembygdsförening

Nr 1 Februari 2006
Årgång 35

Innehållsförteckning

Ordföranden har ordet.....	3
Verksamhetsberättelse för Upplands Väsby Hembygdsförening verksamhetsåret 2005.....	4
Hedlunds historier	10
En stentrappa, en soptipp och ett runstensfynd.....	11
Nya medlemmar 2005.....	14
En vådlig händelse	15
Byggnadsminnen (2).....	16
Minns du Väsby	17
Backspegel.....	18
Almqvistaren.....	20
Processen mot Hadjetlaché och ryssligan.....	21
Anckarströms skåp.....	26
Gott om grindar.....	27
Korsord 2006-1	28

Där inget annat anges har fotona tagits av Inga Lisa Gustafsson.

www.upplandsvasbyhembygdsforening.se

För innehållet i artiklarna svarar respektive författare.

Ansvarig utgivare: Inga Engdahl • Layout: Tryckpunkten (e-post: tryck.en@telia.com).

Tryck: Wäsby Tryckeri. Tryckt med miljövänlig färg och miljövänligt papper i 700 ex.

Ordföranden har ordet

Av tradition innehåller detta nummer av Hembygden verksamhetsberättelsen för året som gick.

Föreningen har blivit att räkna med i många sammanhang det kan man utläsa av innehållet i berättelsen. Att den i stort följer verksamhetsplanen som årsmötet antåg är givet. Under året har en hel del verksamhet tillkommit eller ökat i antal besökare. Jag tänker i första hand på det utökade nationaldagsfirandet, helgdag för första gången. En alldeles fantastisk dag med många fler besökare än tidigare, sommarcafeet har haft fler besökare än tidigare, Hugo-dagen så välbesökt att vi fick dela upp oss i grupper för att få plats och i december öppet hus med glögg och pepparkakor i mangårdsbyggnaden.

Jag är mycket glad över att hembygdsgården är en plats dit många numera hittar och deltar i de program vi bjuder på.

I bilagan till detta nummer av tidningen finns vårt program för hela 2006. Där finns både de traditionella programpunkterna och lite nytt.

Nytt är en kurs i hembygdsfotografering som länsförbundet kommer att hålla för intresserade i våra lokaler under två kvällar i vår.

Nytt är också samarbetet med Väsby Trädgårdsförening. De kommer bla. att hålla sin växtmarknad på tunet.

Våren närmar sig även om det i skrivande stund är mycket snö och flera minusgrader och jag hälsar er alla välkomna till årsmötet den 18 mars och självklart som besökare på gården och deltagare i våra program.

Kjerstin Björkman

ordförande

Vill du bli medlem i hembygdsföreningen?

Sätt in 125:- på postgiro 29 81 91-8

och ange namn och adress.

Verksamhetsberättelse för Upplands Väsby Hembygdsförening verksamhetsåret 2005

Organisation och ekonomi

Styrelsen har bestått av:

Kjerstin Björkman	ordförande
Gunborg Lejon	vice ordförande, boställsvård t o m nov 2005
Inger Nyström	kassör
Kerstin Eriksson	sekreterare
Inga Lisa Gustafsson	registrator
Klas Lundqvist	ledamot, ansvarig för planfrågor
Kerstin Kéry	ledamot
Barbro Kvist	ledamot
Lena Melinkomnvald	ledamot
Monica Berglind	ersättare
Arnold Härmark	ersättare
Vivi Wallin	ersättare
Ulf Gustafsson	ersättare
Per Olof Mörkens	ersättare

Revisorer:

Lars Eklund	ordinarie
Göran Sandberg	ordinarie
Barbro Fredriksson	ersättare
Anette Ehrnholm	ersättare

Valberedning:

Roman von der Heide, Anna-Liisa Bergman,
Solweig Flemmer

Styrelsesammanträden

Styrelsen har under verksamhetsåret sammanträtt 11 gånger samt genomfört en planeringskonferens.

Arbetsgrupper:

Medlemsbladet Hembygden (Periodisk tidskrift)

Inga Engdahl	ansvarig utgivare
Inga Lisa Gustafsson	redaktionskommitté
Carin Törner	redaktionskommitté

Hembygden har utkommit med fyra nummer (24-34 sidor per nr) under år 2005.

Program

Programansvarig Kerstin Kéry, har tillsammans med övriga i styrelsen planerat och genomfört de programpunkter som redovisas nedan.

- Januari: Fotoutställning i Bollstanäs församlingshem
- Februari: Bokloppis i Ladugården
- Mars: 1) Galleri Ladugården
2) Årsmöte
- April: 1) Hembygdsföreningen presenterar sig i Väsby Centrum med foto utställning, försäljning av böcker, vykort mm.
2) Loppis i Ladugården
3) Kulturmiljödag med byggnadsvård och Hembygdsgårdens kulturväxter
- Maj: 1) Vårvandring vid Fysingen
2) Sommarcafé söndag och onsdag. Målargruppen Penseldraget ställer ut konst i Mangårdsbyggnaden.
3) De nya grindarna, en present till 50-årsjubileet från kommunen, invigs
- Juni: 1) Nationaldagsfirande
2) Friluftsgudstjänst på tunet. Ekumenisk gudstjänst med Pingstkyrkan, Missionskyrkan samt Eds, Hammarby och Fresta församlingar.
- Juli: Sommarcafé söndag och onsdag
- Augusti: Hembygdsgårdens dag. Fotoutställningar, tipstävling, loppmarknad mm.
- September 1) ”I Martinus Aschaneus fotspår”. Vandring i Sigtuna tillsammans med Sigtuna Hembygdsförening.
2) Vikingalunken med start och mål vid Främjartorpet (Fresta fattigstuga). samarrangemang med Friluftsförbundet.

- 3) Vandring i Carl Jonas Love Almqvists fotspår
- 4) Växtmarknad på tunet. Samarangemang med Väsby trädgårdsförening.

- Oktober
- 1) Två promenader i centrala Väsby, ”Från 1940-tal till 2000-tal, årsringar i Väsby moderna bebyggelse”.
 - 2) Bokloppis i Ladugården

- November
- 1) Traditionell kyrkvandring mellan kyrkorna i Ed, Hammarby och Fresta.
 - 2) Minnesprogram om Hugo Sabel, film, utställning.

- December
- 1) Öppet Hus i advent med musikunderhållning
 - 2) Traditionsenlig grötfest

Arkiv, Bibliotek och Museum

Arnold Härmark och Klas Lundkvist

Gruppens inriktning är att ordna och förteckna arkiv, fotografiska bilder och föremålssamlingar samt att medverka vid utställningar.

Under våren har fotodokumentation gjorts av några förändringar i Väsby kulturmiljö.

Dessa har omfattat:

- Brunnby Park-Carlslund
- Kapellet
- Milstolpar

Varje dokumentation består av kort beskrivning och ett antal bilder. Bilderna finns tillgängliga på hemsidan och på Hembygdsgården.

Kontakter har förevarit beträffande föreningens bilder i kommunarkivet med anledning av att kommunen planerar för ett nytt bildregistreringssystem. Vi har avvaktat med anskaffning av eget registreringssystem för att se om samordning kan ske.

Föreningen har fått böcker, tidskrifter och arkivmaterial från Hugo Sabels dödsbo.

Delar av föreningens Väsbylitteratur har placerats i det nya bokskåpet, som finns på Hembygdsgården.

Förvaring av och tillgängligheten till samlingar är i dagsläget inte tillfredsställande. Gruppen har dock inte haft personella eller tidsresurser att arbeta med dessa frågor.

Hemsidan

Föreningen har under året fått en egen hemsida med adress:
www.upplandsvasbyhembygdsforening.se

Hemsidan har utvecklats successivt i samverkan mellan styrelsen och Leif Welander, som ansvarar för det tekniska och praktiska arbetet.

Det huvudsakliga innehållet är i dagsläget:

- Information om föreningen
- Information om kommande aktiviteter
- Rapporter/bildreportage från genomförda aktiviteter
- Fotodokumentationer av miljöer under förändring
- Föreningens remissvar på planärenden från kommunen

Café

Inga Lisa Gustafsson

Sommarcaféet, vars syfte är att bidra till en öppen och levande hembygdsgård, har haft öppet sin femte säsong och kaffe har serverats onsdagar och söndagar som tidigare. Besöksfrekvensen har ökat och några nya bord och stolar har inköpts för verksamheten. Till caféets aktiviteter hör öppethållande/visning av utställningen i Zamores stuga, mini-loppis, försäljning av hembygdslitteratur, nålar, vykort och kaffelotter samt iordningställande av någon mindre utställning i mangårdsbyggnaden. I sommar har utställningen bestått av äggkoppor. Caféunderhållning med musik och sång har arrangerats vid ett par tillfällen.

Medlemsantal

Totalt antal medlemmar 487 st. Nya medlemmar 27 st.

Ekonomi

Verksamheten har huvudsakligen finansierats

genom medlemsavgifter, egna aktiviteter och arrangemang samt bidrag från Upplands Väsby kommun. Hänvisas till separat bokslut.

Medlemskap i andra föreningar

Upplands Väsby Hembygdsförening har under verksamhetsåret varit medlem i Stockholms läns Hembygdsförbund, vilket erfordras enligt stadgarna och via dem i Sveriges Hembygdsförbund. Medlemskap i dessa föreningar ger oss information och service i form av råd och stöd i frågor om t ex försäkringar, ekonomi, juridik, utbildning, marknadsföring. Föreningen har även varit medlem i Upplands Fornminnesförening och Hembygdsförbund samt Upplands Väsby Folkrorelsearkiv, vilket ger oss viktig information om närliggande verksamhet inom landskapet och kommunen.

PLANER OCH REMISSER, KONTAKTER MED KOMMUNEN

En viktig del i Hembygdsföreningens arbete är att följa kommunens planeringsarbete och framföra synpunkter kring främst bevarande av bebyggelse och fornlämningar. Styrelsen har under året lämnat följande remissvar på följande plandokument från kommunen.

- Översiktplanen ”Den moderna småstaden”
 - strategisk kommunplan 2005-2020
- (samrådsförslaget – remissomgång 2)
- Fördjudad översiktsplan för Östra Frestaby
- 10 detaljplaner

Svaren i sin helhet finns tillgängliga på Hembygdsgården och på föreningens Hemsida www.upplandsvasbyhembygdsforening.se – se även Hembygden 4/2005

Översiktplanen ”Den moderna småstaden” – strategisk kommunplan 2005-2020 (sept 2005)

- Det är bra att synsättet med *årsringar* i bebyggelsen förts in i planen men detta bör tydliggöras i texten på fler ställen.
- **Kvarteret Messingen** och spåren av industrihistorien: Vi påpekade att byggnaderna och miljöer i kv Messingen, som berättar om viktiga delar av samhället, i högsta grad har ett stort kulturhistoriskt värde.
- **Uthygnadsområden:**

Kv Messingen: Med hänsyn till och bevarande av de industrihistoriska miljöerna så tror vi att antalet lägenheter inte kan bli de 500, som planen anger.

Smedby-Ekebo: Kompletteringsbebyggelse bör förläggas på parkeringsytorna längs Ekebovägen och Mälarvägen

Bollstanäs IP: Utmärks att förslaget utgått.

Väster om Runby: Bra att detta område

minskats, men inte alls i tillräcklig utsträckning

Öster om Frestaby: Vi kan tänka oss en mindre förtätning främst längs Frestavägen (se även remissvar för Östra Frestaby)

- **Kulturmiljö:** utmärkt att miljöerna kompletteras med Grimstahamn. Vi efterlyser konkreta synpunkter på våra framförda kompletteringsförslag.
- **Allemansrätten:** Betydande markområden med stora värden ur natur-, friluft- och kultursynpunkt ägs av privata markägare. De stora markägarnas synpunkter måste givetvis beaktas men vi hävdar att allmänintresset måste ha företräde.

Förslag till fördjudad översiktsplan för Östra Frestaby (sept 2005)

Fresta behöver kompletteras både med bostäder (med andra storlekar och upplåtelseformer än de som finns idag) och service. Området är av stor betydelse inte bara för bosatta i Fresta. Förslaget innebär oacceptabelt stora ingrepp i områdets kultur-, natur- och rekreativvärden. 400 bostäder är för mycket. Vi förordar en försiktig utbyggnad längs Frestavägen (”Fresta bygata”) från kyrkan och förbi Cedernäsvägen. Bebyggelsen får inte komma för nära Främjartorpet. Även möjligt komplettera bebyggelsen öster om Ekbacken. Övriga delar av planområdet måste förbli obebyggda. Nej till det föreslagna vägreservatet.

DETALJPLANER:

Samrådsförslag: Detaljplan för Sanda Ängar (febr 2005):

Alltför omfattande bebyggelse, landskapet måste hållas mer öppet, större friområden behövs kring gravfältet Fresta 16, byggnaderna öster om Sanda gård begränsas i höjd till

enplanshus, acceptabelt med viss bebyggelse på det utgrävda området om byggnaderna placeras lämpligt och avgränsas så att boplatsläget kan urskiljas, tveksamt med byggnader på norrsidan av det utgrävda området.

Samrådsförslag: Detaljplan för område vid Dyvinge gård och Djupängen (febr 2005):

Inga ytterligare golfanläggningar inom kommunen, garantera tillgängligheten för allmänheten, stor risk att området slits för hårt, olämpligt anlägga dammar på banorna.

Samrådsförslag: Planprogram för ny sträckning av Älvsundavägen (mars 2005):

Bra förslag (vägsträckning mellan Älvsunda och Smedby utgått), skydda den kvarkvarande skogsklädda västra sidan av åsen med gamla stigar mellan Smedby och Antunavägen, analysera gång- och cykelförbindelserna mellan Upplands Väsby och Sollentuna. Antunavägen-Älvsundavägens allékantade historiska sträckning måste bevaras och utvecklas, förnya de befintliga träden, inkludera den äldre vägslingan från Älvsunda västerut mot järnvägen.

Utställningsförslag: Detaljplan för område vid Tunavägens vändplan (mars 2005):

Gammalt planärende; samma synpunkter som tidigare. Skälbyparken – som utgör östra kanten på en av Fysingens gamla vikar och på vars botten det nuvarande Skälbyområdet är byggt – bör hållas öppen som ett sammanhängande stråk i landskapet.

Utställningsförslag: Detaljplan för Grimsta 51:1, basradiostation med 3G mast i Grimstaparken (maj 2005):

Inget att erinra mot det ändrade läget, tillämpa kommunens policy och den restriktiva inställning till 3G-master kraftfullt, farhågorna kring masternas långsiktiga effekter måste tas på största allvar.

Utställningsförslag: Detaljplan för område vid Norra Frestavägen i Frestaby (maj 2005):

Inget att erinra om planen, underströk vikten av att planen genomförs skyndsamt då de tidigare provisoriska ungdomsbostäder, som står kvar

obebodda utgör ett trist inslag i området.

Utställningsförslag: Detaljplan för område vid Norra Bollstanäs 2 (reviderat förslag, juni 2005):

Vi står fast vid de ståndpunkter, som framförts i anslutning till tidigare förslag: området bör inte bebyggas då det har stora miljökvaliteter och har stor betydelse som friområde i kommundelen.

Utställningsförslag: Detaljplan för område vid Sanda ängar 1 och 2 (sept 2005):

Utöver tidigare synpunkter (se ovan) bra att bebyggelsen närmast öster om Sanda gård utgår, förslag med flerfamiljstvillor i norra delen (Sanda 2) är en intressant breddning av bostadstyper i området, men ändrar inte vår tveksamhet till att förlägga byggnader på norrsidan av det utgrävda området.

Samrådsförslag: Detaljplan för Ladbrodammen (okt 2005)

Inga synpunkter på förslaget, understrukt vikten att detaljplanprövning alltid sker då det gäller frågor om dagvattendammar.

Samrådsförslag: Tillägg 1 till detaljplan för Brunnbys Park/Carlslund (nov 2005)

Då planområdet är helt avröjt kunde vi bara påpeka att de äldre träden i området måste skyddas och att bullerskyddet utförs på ett sånt sätt att det samspekar i skala och utförande med intilliggande fornlämningsområde.

Trots att de byggnader, som vi framhållit som viktiga att bevara inte ligger inom planområdet gjorde vi följande markering. Vi ser med stort beklagande att spåren efter en viktig epok och institution i Upplands Väsby historia utplånas. Om viljan och intresset finns så kan administrationsbyggnaden och simhallen och delar av ekonomibyggnaderna fortfarande räddas. Ett minimum är att den konstnärliga utsmyckningen inne i simhallen och klockan på fasaden omhändertas och återanvänds. Det är dock utmärkt att de två grupperna med 2-våningshus i västra delen bevaras och byggs om till bostäder.

KONTAKTER MED KOMMUNEN M M

Stadsarkitektkontoret har under 2005 ordnat tre

s k Dialogmöten (10 febr, 26 maj, 24 nov) med Hembygdsföreningen, Naturskyddsföreningen och Friluftsförbundet. Styrelsen ser dessa träffar som mycket värdefulla. På dessa möten presenteras kommande planförslag och läget för olika planeringsfrågor. Mötet i maj handlade främst om ”gröna” frågor under medverkan av stadsträdgårdsmästare Nils Odén.

Vi har under året även beretts möjlighet att ge synpunkter i tidiga skeden av planeringsprocessen.

- Inför programmet med planförslaget för Östra Frestaby inbjöds Hembygdsföreningen av de konsulter, som kommunen anlitat – Claës Breitholtz arkitektkontor och

Anne-Marie Nyström/AIX arkitekter – för att redan i programarbetet höra Hembygdsföreningens synpunkt.

- Kommunstyrelsens planeringschef bjöd i början av hösten in Hembygdsföreningen för att höra våra synpunkter inför programarbetet för planeringen av stationsområdet.

Namnberedning

Föreningen fick under februari månad tillfälle att föreslå namn på de tre dagvattendammarna mellan Hammarby kyrka och Almungevägen. Dammarna har de namn vi föreslog; Trinningen, Wiks bro-dammen och Klockareboldammen.

Föreningen har under året blivit kallad till två sammanträden med kommunens namnberedning.

På mötet den 10 maj fick föreningen möjlighet att ge förslag på namn till olika vattendrag samt gator och gångstråk i den nya bebyggelsen på Sanda ängar.

På höstmötet lämnade föreningen bl a förslag på gatunamn i bebyggelsen Brunby Park/Carlslund.

Beträffande namnen hänvisas till kommunens

stadsarkitektkontor eller kommunens hemsida.

Hembygdsgården Runby Nedra

Boställsvårdar

Gunborg Lejon och Siv Rydén

Ladugården

Intresset att hyra Ladugården för olika evenemang såsom bröllop, dop, födelsedagar, föreningsmöten m m ökar ständigt.

Hembygdsföreningen nyttjar Ladugården väl med utställningar, studiecirkel, bokloppis m m. Under kulturdagarna i november anordnades en minnesdag för Hugo Sabel med utställning och film.

Mangårdsbyggnaden

Mangårdsbyggnaden har under året varit mer tillgänglig, guidning har vid flera tillfällen förekommit och flera s k öppet hus har genomförts med många besökare.

Biblioteket fylls ständigt på med litteratur med anknytning till Upplands Väsby.

Vårdträdet har under året fått en stödning, tillverkad av konstsmiden K Rautakangas.

Avslutning

Under 2005 har styrelse, entusiastiska medlemmar och enskilda personer tagit ett stort och förtjänstfullt ansvar för den verksamhetsplan, som årsmötet beslöt skulle genomföras.

Vi vill tacka alla som bidragit till att året blivit så framgångsrikt.

Vi vill också tacka Upplands Väsby kommun och de föreningar och organisationer vi samarbetat med under året.

Kjerstin Björkman	Gunborg Lejon
Inger Nyström	Kerstin Eriksson
Inga Lisa Gustafsson	Klas Lundkvist
Kerstin Kerý	

Vill du bli hembygdsfotograf? Utbildningskvällar 16 mars och 20 april

Kontakta Kjerstin Björkman, tfn 590 320 82

Upplands Väsby Hembygdsförening inbjuder:

BOKLOPPIS

lördagen den 11 februari

kl 13 - 15.

Romaner, deckare, spänning,
äventyr, barnböcker,
facklitteratur, bokpaket.

Alla böcker till billigaste pris, nytt och gammalt.

Kaffe!

**Kom
och
fynda!**

Hembygdsgården: Hagvägen2/Pukslagargatan

Upplands Väsby Hembygdsförening inbjuder:

Upplands Väsby Hembygdsförening inbjuder:

LOPPIS

i
LADUGÅRDEN

lördagen den 4 mars

kl 9.30 - 13.00

Hembygdsgården: Hagvägen2/Pukslagargatan

Upplands Väsby Hembygdsförening inbjuder:

Trädgård till nytta och nöje

Hortonom

Maj-Lis Pettersson,

välkänd från "Odling med PI" och upplandsradion,
berättar och ger odlingsråd.

Tillfälle att ställa frågor.

Onsdagen den 15 mars kl 19 i ladugården.

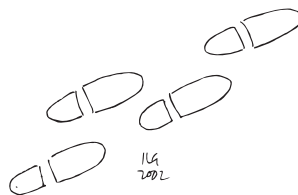

Samarr. med U.V Trädgårdsförening

Hembygdsgården: Hagvägen2/Pukslagargatan

VÅRVANDRING

vid Fysingen

söndagen den 7 maj

Samling kl 11 vid Hammarby
kyrkas parkering

Medtag kaffekorg!

Ta buss 568 eller egen bil till parkeringsplatsen
Anmälan till Kjerstin Björkman

Tfn 590 320 82

Hembygdsgården: Hagvägen2/Pukslagargatan

Lennart Hedlund, född och uppvuxen i Upplands Väsby, har lovat ge Hembygden några glimtar av sina barn- och ungdomsminnen. Här kommer den artonde av

Hedlunds historier

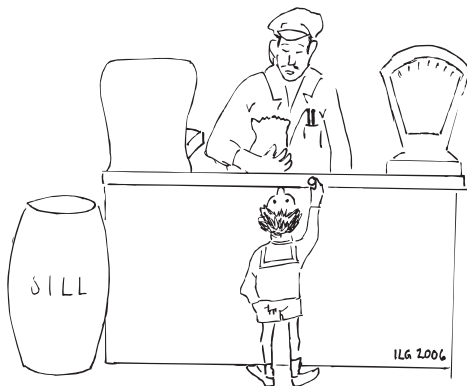
Fredagarna vid Optimus

Lilla julafton var det hos många Optimusare på fredagarna, då var det veckolön.

Då var vi ungar oftast nere vid porten och mötte papporna. Och det var mycket runt omkring.

Vid dikeskanten mot idrottsplatsen hade musikanter, skärslipare och andra mött upp för att kanske göra sig någon krona. Där spelades fiol, dragspel o.a. mer eller mindre bra. Men det som lockade oss ungar var skärsliparna. Det kunde vara ett par stycken, som konkurrerade. De flesta tog "sliperiet" över axeln, då de drog iväg. Men där var en som imponerade mer än de andra. Han hade kopplat ihop maskinen med cykeln, så han satt på sadeln och trampade hojen. När allt detta var granskad, blev det till att tigga en 50-öring av pappa och så full fart förbi alla tanter, som var på väg till Koppran. På den tiden var det inga problem att

komma först. In i Koppran, upp med 50-öringen och så sa man till den sure föreståndaren (på den tiden) Alf Wallin, att man skulle ha sexton treöres bullar. Det skulle bli fest hemma. Och tvåöringen tillbaka var det noga med.

Efterlysning

Den där Hut vi minns
han som till sist gick hem
jag undrar så var han finns
har han kanske kommit i kläm?
Har han gått i pension
eller dött i brist på motion?
Han kanske blivit utskälld
och sedan rentav friställd?
Jag undrar faktiskt hur han mår
för jag saknar honom sedan flera år.

Ur boken "Tankar och tillfällighetsverser"
av Ingegärd Hedin, Runbybo

En stentrappa, en soptipp och ett runstensfynd

Norra stambanan erbjuder på sin långa sträcka genom landet en alldeles enastående sevärdhet. Resenären finner den, om han har ögonen med sig, på bandelen Upplands Väsby—Rosersberg.

Oräkneliga gånger har jag i över sextio år med förundran betraktat denna sevärdhet, till en början utan att egentligen fatta vad det var som hastigt exponerades för mig genom kupéfönstret. (Med åren blev exponeringstiden betydligt kortare på grund av fjärrtågens ökade hastighet på denna del av banan.) Det dröjde f. ö. ganska länge, innan jag beslöt mig för att närmare undersöka vad jag såg; jag inbillar mig, att jag tvekade att skingra det lockande dunkel som höljde den på varje järnvägsresa norrut upprepade synen. Det enda som jag, under flera år av min barndom, hade klart för mig var, att det jag såg var en väldig stentrappa, som bland träd och buskar — i avsatser lyfte sig mot himlen — en trappa, som från höjden ledde rakt ned till järnvägsbanken.

Man skulle av trappans plats och riktning kunna tro, att den var byggd för att en sagoprins, som just fått kungadottern och halva kungariket, skulle skrida utför trappan och tillsammans med prinsessan, som hade långt släp, bestiga tåget. Det enda som störde min fantasi var en vag känsla av att den mossbelupna sagotrappan måste vara skapad under en tid, då inga järnvägar fanns. Senare, när jag hade börjat gå på teater, tyckte jag att trappan i sin arkaiska strånghet skulle ha passat som en scendekoration i en grekisk tragedi.

Så småningom lärde jag mig allt som då kunde inhämtas om denna trappa, och mystiken skingrades. Jag hade vandrat över fälten, hittat en spång över Väsbyån, klättrat över banvallen och därmed nått fram till trappans fot. Jag gick, nej skred, sedan uppför de av mossa gröna trappstegen och fick från det översta steget skåda den "synnerliga härlighet" som heter Stora Väsby — "den fagraste gård i Sveriget". Och trots att jag senare, tack vare vänskapen med Carl de Geer, har kunnat nalkas denna trappa på ett enklare sätt, känner jag vid

dess anblick en fläkt av min barndom och min gymnasiala ungdom :

För den trollfläkt som kring trappan svävar
mitt bröst på nytt av ungdomskänslor bävar.

I jämförelse med Stora-Väsby-trappans elementära kraftfullhet och rytm har alla andra trappor för mig kommit att te sig kraflösa och överlastade, utsnirkade, opraktiska eller koketta. Världsberömda trappor har dessutom alltid, när jag har betraktat dem, varit stekheta och fyllda av fotografer och månglare. Min trappa, om jag så får säga, är förskonad från allt sådant. Den är, där den ligger, alldeles enastående. Det är bokstavligen sant, ity att ingenstädes på jordklotet har en stambana dragits så suveränt mitt igenom en park, bekostad av Emanuel de Geer till Leufsta och utformad av Nicodemus Tessin d. y. och Johan Hårleman. Där klövs på mitten, alldeles vid foten av deras monumentala stentrappa, den en gång i sitt slag skönaste parkanläggning, som svenskt 1600-tal lyckades åstadkomma. Och tågpassagerarna fick som sevärdhet en trappa, som ganska få lägger märke till, trots att numera hundratals tåg varje dag rusar fram invid dess fot.

Genom tillfälligheternas bekymmerslösa spel har för mig stentrappan i Stora Väsby sedan ett tjugotal år — närmare bestämt sedan fredagen den 15 november 1957 — oupplösligt fogats samman med ett nyckfullt skeende för vilket jag nu helt kort skall redogöra.

Den nämnda novemberdagen var jag på hemfärd från en förrättning i Norrland och nalkades på eftermiddagen den magnifika trappan. Det var en ovanligt kall och klar dag; vinter i luften och tunn kornsnö fläckvis på markerna. Så skymtade trappan som vanligt blixtnabbt förbi. Den lyste vit i skymningsljuset. Ett par sekunder senare, innan min stirrande uppmärksamhet hade hunnit

slappna, passerade snälltåget en stor soptipp eller avstjälpningsplats, som låg 35 m öster om banval-len och 350 m norr om Upplands Väsby station, där inga fjärrtåg stannar. Jag hann i förbifarten uppfatta, att ett par pojkar försiktigt rörde sig på den ishinna, som tydligt hade lagt sig på den stora gropen. Att gropen var fylld av vatten visste jag, eftersom jag på uppresan hade sett, invid kanten av gropen, en stor lastbil, som just när tåget passerade tippade av sitt bråte, så att vattnet sprutade upp mot det lutande lastflaket. Att jag hade iakttagit detta, när jag reste norrut, berodde naturligtvis på att jag satt och väntade på att trappan skulle dyka upp.

När jag hade kommit hem och knappt hunnit innanför dörrn, ringde det i telefon; det var från polisen i Upplands Väsby — det var poliskommissarie Axel Reivert, som talade. Innan jag hann fråga, vad jag hade gjort mig skyldig till, sade han, att han skulle anmäla, att man just hade funnit en runsten. Ett ögonblick trodde jag, att det var ett skämt, för det var faktiskt första gången som en runsten blivit polisanmäld. Men när jag hörde fortsättningen förstod jag, att det var fråga om en riktig poliskommissarie och om en riktig runsten: “Min pojke och en kamrat till honom har varit nere vid en soptipp här i Upplands Väsby och gått ut och provat isen på gropen, och då såg de en runsten under isen.” Jag var alldeles tyst en stund, men sen frågade jag: “Är det den soptippen som ligger invid järnvägen en bit norr om stationen?” Ja, det var det. Och pojkarna hade varit där strax innan det blev mörkt. I hastigheten höll jag på att säga, att jag hade sett pojkarna på soptippens is, men jag lät bli. Det skulle verka alltför konstigt, och kommissarien hade redan låtit överraskad, när han hörde, att jag kände till soptippen. Dessutom fanns det en viktigare fråga att dryfta. Hade några fler billaster vräkts ner i gropen, sen pojkarna såg stenen? Nej, det var slutkört för idag och inte heller i morgon skulle det komma några lass, så jag behövde inte åka ut på kvällen: “Fint. Då kommer jag i morgon bitti. Kan jag få tag i pojkarna då?” “Ja, det är lov i morgon.” Namnen?: “Min pojke heter Håkan och hans kamrat Tore Jonsson.”

Så träffades vi, Håkan och jag, vid soptippen, där också Hugo Sabel, den ojämförlige runstensletaren, väntade. Vi lade ut en planka på den

tunna isen, för den bar inte mig. Under isen hade vattnet klarnat, slammet hade sjunkit undan och runstenen låg där fullt läsbar, liksom under glas. Toppen var avslagen.

Resten gick rutinmässigt. Med hjälp av en grävskopa lyftes runstenen upp ur gropen. Eftersom stenen inte gärna kunde få ligga kvar vid fyndplatsen, körde vi den till värmecentralen, där den med kommunalnämndsordförandens tillstånd skulle få förvaras till våren, då den skulle resas på lämplig plats.

“På lämplig plats?” Den kunde ju i det här fallet inte gärna resas på fyndplatsen. Var skulle jag resa den?

Då vi höll på ett böka med att slå kätting om runstenen för att lyfta upp den ur gropen, gjorde jag en iakttagelse, som skulle komma att visa sig viktig för att klara platsfrågan. Under runstenen låg i vattnet ett par trekantsjärn med vidhängande cementklumpar och stycken av stålträdsgaller. Järnen stack ut från stenens kanter och hade tydligt bockats av dess tyngd. Läget gjorde det sannolikt, att stenen hade tippats från samma plats som järnen. Att dessa utgjorde stolpar i en hägnad var självklart.

Nu finns det visserligen i trakten av Upplands Väsby ganska många järnstängsel, men dessa hägnar i regel villatomter och är av mindre dimensioner. Jag påminde mig emellertid, att jag i samband med en undersökning för många år sen av den stora runstenen vid Löwenströmska lasaret hade sett ett kraftigt staket och körde därför upp till sjukhuset. Men jag fann inget staket på den plats, där jag sökte. Jag träffade sysslomanen, som talade om, att man hade schaktat där för en tid sedan och då hade staketet avlägsnats och forslats undan.

Så småningom lyckades jag få tag i den lastbilsförare, som hade kört det bortschaktade staketet ned till Upplands Väsby. Det var en förträfflig och minnesgod man. Han kunde exakt utpeka den plats, där en grävmaskin hade fått en ovanligt stor och svårhanterlig stenbumling i skopan. Den hade, tillsammans med andra smärre stenar på samma plats lastats på hans bil och han hade kört ned alltihop till soptippen.

Runstenen med den avslagna toppen står i backen mitt emot vårdhemmet på Klockbackaområdet.

Att ingen vid schaktningen, lastningen eller lossningen hade upptäckt, att stenen var ristad, är på intet sätt förvånande. Runstenen var ju då täckt av lera och jord och hade en rundad baksida, vilket inte är vanligt hos uppländska runstenar. Dessutom var toppen avslagen, och det gjorde att stenen icke hade runstens-tycke. Först sedan jordlagret på stenen hade sköljts bort av det i gropen samlade regnvattnet, blev ristningen synlig, såvida ristningsytan i fallet skulle komma att vända sig uppåt, förstås. Detta var, tillsammans med temperaturfall, tillfälligt avslutade lastbilstransporter, eftermiddagsljusets kvardröjande osv., några av förutsättningarna för att stenen skulle kunna upptäckas av Håkan och Tore, när de prövade, om den dagsfärska glanskisen på soptippen höll.

Tack vare lastbilsförarens uppgifter kunde den nyfunna runstenens ursprungliga plats exakt fastställas. Platsen är av intresse; här har den gamla byn Hammarby en gång legat. Rester av ett gravfält från vikingatiden kan ännu skönjas på en liten stenig höjd inom lasarettets nuvarande område, mitt emot yrkesskolans byggnad. I kanten av denna höjd, omedelbart väster om den utschaktade vägen, har runstenen från början stått. Våren 1958, när tjälén hade gått ur marken, förde vi stenen från värmecentralen och reste den på sin gamla plats.

Som jag redan har nämnt är runstenen svårt skadad. Toppen har slagits av och i samband med denna åverkan har en stor skiva av ristningsytans övre del lossnat och gått förlorad. Skadorna har inte endast träffat den ringlande ornamentiken upptill på stenen utan också själva runslingan.

När jag läste inskriften, medan stenen ännu låg kvar i kommunens värmecentral, trodde jag knappast, att det skulle bli möjligt att fastställa, vad som hade stått på de bortslagna partierna. Men slumpen, som hade visat sig så ihärdig vid upptäckandet av själva stenen, skulle än en gång räcka mig sin hjälpande hand.

Skadorna i själva runtexten hade huvudsakligen träffat två av inskriftens personnamn. Endast de första runorna återstår. Av det ena namnet finns bara runorna ”erin” kvar, av det andra är blott de tre runorna ”ail” i behåll. Inskriftens tredje namn var däremot helt bevarat. Runtexten börjar med namnet sikstain, alltså med det namn, som av visserligen gammal men beklaglig vana brukar stavas Sixten i stället för Sigsten.

Men vilka namn har de andra två personerna burit? Det var här som slumpen vidgade gränsen för det säkert vetbara.

I grannsocknen Fresta finns en runristning inhuggen i en berggåll vid Ekeby. Ristningen, som upptäcktes under första världskriget, lyder :

erinui • lit • rista • heli • e f tR • ailaif sun sin.
koda “Ärenvi lät rista hällen efter Eleif sin gode son.”

Det kvinnonamn ”Ärenvi”, som möter oss på den närbelägna runhällen vid Ekeby, har tydligen varit mycket sällsynt under vikingatiden. Namnet förekommer nämligen, så vitt jag vet, eljest endast en gång i de svenska runinskrifternas enastående rika skatt av personnamn. Icke heller Eleif (IE-ilaeifr) har varit vanligt. Det är säkerligen samma personer, som nämns på Ekebyhällen och på den i soptippen funna runstenen.

Det kan tillfogas, att en man med namnet Sigsten har, tillsammans med sin bror Visten, ristat runor i en annan berggåll, till minne av sin far. Också den runhällen är belägen på Ekeby mark.

Man kan alltså med full säkerhet supplera den toplösa runstenens erin ... till erinui, och ail ... till ailaif, Eleif. Dessutom kan vi konstatera, att Sigsten var gift med Ärenvi och att de tillsammans har rest runstenen till sin sons minne.

Om jag sätter klamrar kring de bortfallna runföljderna skulle inskriften alltså kunna återges så här :

sikstain • auk • erin[ui • l]itu stain • hkua • eftR
• ail[aif • sun sin]

“Sigsten och Ärenvi läto stenen hugga efter Eleaf, son sin.”

Det är självklart, att jag kände mig lite besviken på runstenen, och det gjorde upptäckarna och deras föräldrar och lastbilschauffören och sysslomannen och den som skötte värmepannan också. Inskriften var ju kort och helt schablonmässigt formulerad och ornamentiken var i den vanliga uppländska stilen; ingen strof, ingen uppgift om en vikingafärd, intet ortnamn, ingen danagäld. Men stenen var i alla fall ett okänt originaldokument från tiohundratalet, och den hade lärt mig en del om den bygd, där jag en gång för många, många år sen hade börjat mina runundersökningar. Dessutom hade den kommit i dagen på ett i mitt tycke tilltalande sätt.

När stenen stod på den plats, där Sigsten och Ärenvi hade rest den, kände jag mig trots allt ganska tillfreds. Den stod där, rengjord och prydlig, med runorna och de ringlande slingorna

röda, och jag förstod, att jag skulle komma att minnas den länge.

Så gick jag fram till Stora Wäsby genom den väldiga allén, som en gång för århundraden sedan drogs spikrak tvärs igenom det största gravfält som utbreder sig vid ett svenskt herresäte. Nära tvåhundra vikingagravar finns fortfarande kvar på ömse sidor om allén. Det var sista gången, som jag skulle få nalkas Stora Wäsby, medan allén ännu stod obruten, med de vackra träden på intakt parad. Snart skulle motorvägen till Arlanda bryta sig igenom den långa trädraden. Den moderna trafiktekniken skulle nu, lika suveränt och obekymrat som för hundra år sen, göra sina insatser. Nu gällde det några gravkullar, allén och åkrarna, förra gången parken och stentrappan.

När jag kom fram till Stora Wäsby fick jag kaffe.

Sedan gick jag genom parken fram till stentrappan förstas. Och fortsatte därifrån mot Upplands Vasby station. På vägen passerade jag platsen för soptippen. Den var nu igenlagd. Soptippen hade gjort sin tjänst.

Ur Historiebok Ur min framfart av
Sven B. F. Jansson (Runjanne)

Nya medlemmar 2005

Vi hälsar 27 nya medlemmar välkomna:

Willem Ankarcrona

**Elsvig Bergvall
Astrid Borking**

Ann Dahlqvist

**Ulla Britt Friman
Yvonne Forsman**

Kerstin Hagfält

**Monica Johansson
Kerstin Jeppsson**

Märta Lindberg

Elsa Malmberg

Inga-Lill o. Ulf Näsman

Rigmor Petersson

**Siv Rosenqvist
Ann-Marie Robertsson**

**Alice Sabel
Gun Sandberg**

**Ove Sandberg
Marianne Söderström**

Lisbeth Tejre

**Gun-Britt Welander
Elisabeth Westerberg
Jenny Westerberg**

Mall Yams

**Anna-Lisa Ölwegård
Edvard Österlund**

En vådlig händelse

I en liten stuga vid Gullbron, den gamla medeltida tings- och avrättningsplatsen i Vallentuna socken, bodde på 1930-talet en gammal man som hette Karlsson. Han hade varit yrkesverksam som ”cementare”, d.v.s. han hade utfört gjutnings- och muringsarbeten i sina dagar.

Den gamle gick under benämningen ”Karlsson i Gullbron” eller ”Gullbroarn’n”. Han var av småländsk härstamning, vilket tydligt framgick när man hörde honom tala med omisskännlig småländsk dialekt.

Vid ett tillfälle, när ”Gullbroarn’n” en vacker sommardag satt i sitt kök och drack eftermiddagskaffe och läste en tidning vid köksbordet, så for köksdörren upp och in sprang en yngling, som skrek och hotade den gamle till livet för att komma åt dennes kontanter och värdesaker, som kunde tänkas förvaras i hemmet.

”Gullbroarn’n” berättade senare: ”Först ble’ jag nog nästan som lite rädder, men samtidigt såg jag ju att pöjken som stod där innanför dörren å skrek och hotade, va’ nog lika rädder som jag, om ente mer.

Jag tänkte efter så gött jag kunde, va’ jag sulle hetta på å göra. Så kom jag på att i slagbordets kortände där jag satt, fanns en utdragslåda. Jag drog ut den för där hade jag mitt glasögonafodral se, ett sån’t där svart som man kan dra isär å skjuta ihop. Glasögonen, dom hade jag ju på näsan, se.

Jag feck tag i glasögonafodralet, gjorde en mantelrörelse genom att dra ut och skjuta ihop det, å så höll jag fram ’et, sikta mot pöjken å skrek: Öm du inte är utom dörren på eviga momangen, så skjuter jag skarpt!”

Pöjken, han ble så rädder att bli skjuten, så han vände på klacken å for ut genom dörren. Jag såg genom fönstret hur han sprang upp bland buskarna i backen utanför stuga och försvann. Se’n har jag aldrig sett’en mer, vem han nu var. Man måste allt va’ lite full i attan, när di kommer objudna på de’ där oärliga viset se,” sa den klurige gamle smålänningen leende och kisade med de korrpiggas ögonen.

Lars Erik Jansson

Byggnadsminnen (2)

Ett annat byggnadsminne som vi har i kommunen (se Hembygden nr 4, 2005) är Eds prästgård. I Upplandslagens kyrkobalk från 1246 finns angivet vilka byggnader, som behövs på en prästgård liksom att det var socknens befolkning som skulle bygga dem. Sju stycken hus ansågs prästen behöva. Det var stuga, stekarehus, lada, sädesbod, visthus, sovstuga och fåhus – fram till 1910 var prästen också bonde. Då upphörde den drygt 700-åriga lagen om lön i natura och ett jordbrukande prästerskap.

En av prästgårdsflyglarn med runstenen, som hittades 1926 vid grävning i prästgårdens trädgård, i förgrunden .

På Eds prästgård har man följt kyrkobalken till punkt och pricka. Bara tiondeladan är riven, annars står allt som det byggdes med början för trehundra år sedan. Byggnaderna är grupperade i en sluten fyrkant. Dasset förstås litet avsidet och den kombinerade brygg- och bagarstugan ändå längre bort för eldfarans skull.

Manbyggnaden, ombyggd 1813.

Manbyggnaden uppfördes 1813 av begagnat timmer. Sparades det in så mycket på detta så det räckte till locklistpanel och knutlådor? Nära manbyggnadens köksingång finns en källarbod, vars timrade överbyggnad tjänat som handkammare och skafferier. De bastanta järngallren för fönstren lär ha kommit till någon gång på 1880-talet, sedan all julmaten blivit stulen. Tiondeladan, som bildade den fjärde sidan i gårdskvadraten, revs 1918. Där den stått, går en väg.

En litet mera avsidet placerad byggnad.

I prästgården bor ingen präst numera. Tre familjer bor här nu och hur upprustningen av husen gick till, har vi läst i Hembygden tidigare. Namnet Eds prästgård lever kvar. Prästgården blev byggnadsminne 1982.

Inga Lisa Gustafsson

Källor: Stockholms byggnadsminnen, Länet, Juvander

En bok om Upplands Väsby, Curman & Nordström

(Forts. i nästa nummer)

Bilden visar fiske i Väsbyån, norr om bryggeriet, på 1940-talet. Fotot kommer ur Hugo Sabels kvarlåtenskap. Fotograf okänd.

Alf Björkman berättar att han som pojke ofta deltog i åfisket, mestadels vid den s.k. grytan, där man gjort en plattform för att Optimus brandkår skulle kunna ta vatten till den hästdragna brandsprutan. (Platsen låg ungefär där Mälurvägsbron går över järnvägen nu).

Alfs mamma ville inte gärna ha fisken, hon tyckte inte det var något vidare vatten i ån. Alf minns att hon i alla fall en gång lagade till en medelstor asp, som han till sin stora glädje fångat med snara från bron vid järnvägsstationen. Tyvärr motsvarade inte smaken förväntningarna.

I allmänhet lämnades den uppmetade fisken till Tvätt-Tilda, som hade höns och använde fisken till hönsfoder. Hon betalade ett öre styck för fiskarna. En gång hade Alf dragit upp en jättestor braxen. Den fick han fem öre för.

Inga Lisa Gustafsson

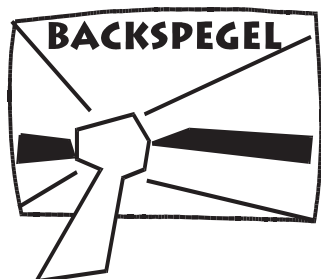
Årsmöte

Hembygdsföreningens medlemmar kallas härmed stadgeenligt till ordinarie årsmöte i ladugården lördagen den 18 mars kl. 13.00.

Kaffeservering

Bokslut och revisionsberättelse tillhandahålles på årsmötet eller rekvireras från sekreteraren

Eventuella motioner skall vara styrelsen tillhanda senast tre veckor före mötet.

Så minns vi Hugo Sabel

hade vi kallat programpunkten den 13 november. Många med oss ville minnas Hugo och ett drygt 60-tal personer hade samlats i ladugården för att se Hugo berätta om olika platser och företeelser i Väsby på den film, som han och Christer Wiklund gjorde mest för skolbruk i mitten av 1980-talet.

I ladugården fanns också en skärmutställning, som visade Hugos insatser som fornvän och runstensletare och sedermera Riksantikvarieämbetets ombud.

Efter filmen fortsatte programmet i hembygdsgården, där Hugos arbete i biblioteksstyrelsen, som HSB-ombud, som fackligt engagerad metallarbetare, yrkeslärare och hembygdsvän var dokumenterat. Till kaffet kunde man höra hans tankar om Väsby utveckling på en bandinspelning av

Skärmutställning i ladugården.

Efterlysning

Vi behöver gammaldags jul- påsk- och sommarkukar samt ett blombord i gammal stil till hembygdsgården.

Kontakta Inga Lisa, tfn 590 336 42

Astrid Borking med dotter vid Hugo Sabels dödsruna och porträt.

radioprogrammet ”Tendens” i slutet av 1990-talet.

Fotoutställningen ”Väsby då och nu” hade fått tillfällig placering i mangårdsbyggnadens biblioteksrum, där man också kunde köpa Hugos sista bok, utkommen postumt förra året, hembygds litteratur och den stora boken om Martin Aschaneus, som Hugo var den främste tillskyndaren till.

Hugos oerhörda historiska kunskaper och iver att dela med sig av dem gjorde honom till en kulturperson, som betytt mycket för Väsby och Väsbyborna. Nog minns vi Hugo Sabel.

Inga Lisa Gustafsson

Andra advent på Hembygdsgården

Vädret bjöd knappast på någon julstämning denna andra advent, förstugan till mangårdsbyggnaden fylldes av paraplyn och våta ytterplagg. Men väl inne i huset möttes gästerna av värmen från levande ljus, doften av varm glögg och vackert julpyntade rum. Och det var många som valde att göra ett besök på Hembygdsgården den här dagen, för flera var det första besöket.

Till den trivsamma stämningen bidrog Lennart Carlsson, som på sitt dragspel spelade kända julmelodier, melodier som lockade gästerna till allsång. Musiken förstärktes av trofasta gästen Siv Sabel och hennes fiol. Några besökare passade på att studera Hembygdsgårdens fotografier och väsbylitteratur. Glada skratt och muntert samspråk fyllde rummen och det kändes att det gamla huset levde.

Kerstin Kéry

Gun Lundberg och Anders Renfelt förser sig av gröten.

Grötfest 2005

Verksamhetsårets sista begivenhet, grötfesten, hölls sedvanligt på värnlösa barns dag den 28 december. Ett sextiotal glada föreningsmedlemmar samlades kring grytorna och tog för sig av årets gröt med god aptit. De hälsades välkomna av undertecknad och Bro låtgille, en manstark orkester, spelade julpotpurrier och andra medryckande melodier till grötlunken.

Till gröten serverades traditionsenligt ett rimkåseri och därefter följde en stunds allsång, ledd av Britt-Marie Nygård. Därefter serverades kaffe och pepparkakor och det blev också dags för dragning i gratislotteriet. Sexton vinnare kunde hämta sina vinster, inslagna i brunt omslagspapper med lack och brunt snöre på gammalt vis. Godiskorgen gick helt rättvist till en orkestermedlem.

Låtgillet avslutade kvällen med härliga musikstycken, framförda med äkta spelmansglädje. En trevlig afton!

Inga Lisa Gustafsson

Några av medlämmarna i Upplands Bro Låtgille.

Tankar om mångkultur och språk

Designåret 2005 är slut och 2006 är av regeringen proklamerat som ett år för mångkultur, som ska öka allas möjligheter att delta i kulturlivet. Vad gör hembygdsrörelsen för mångfalden? Jo, i tio år har Stockholms läns hembygdsförbund anordnat en folkdräktsdag på Skansen med inslag från olika länder och folk och 2006 blir det förmodligen något ytterligare.

Att känna sig hemma i ett nytt land med nytt språk och annan kultur är inte helt lätt och att hitta sig själv i hembygdsföreningssammanhang är säkert än svårare. Några medlemmar med icke-svenskt ursprung finns i alla fall här i hembygdsföreningen. Några funderingar från en av dessa:

Svenska språket, det är svårt det.

En invandrades personliga reflektioner.

Jag kom till Sverige från Tyskland sommaren 1957 för att vidareutbilda mig i typografi och grafisk formgivning. Tidsbegränsat arbetstillstånd, uppehållstillstånd, bostad och personlig kontaktman i Sverige hade jag ordnat på anmodan av Svenska Typografförbundet i förväg via svenska ambassaden i Tyskland.

Väl i Sverige hade jag skrivit in mig vid Stockholms universitet för språkkurser ”Svenska för utlänningar.” 1957 var ordet utlänning fortfarande neutralt och inte som nu oftast negativt laddat. Vi var ju utlänningar från världens alla hörn som ville lära oss svenska.

Nåväl, första tiden på jobbet pratade jag engelska. Men en dag sade arbetsledaren, Harry E, en sträng men rättvis herre, till mig: ”Roman, från och med måndag så pratar vi svenska med varandra.” Detta hörde mina kollegor runt omkring och kom med följande förslag: ”Roman, på måndag när Harry tilltalar dig på svenska så ska du alltid svara honom ”djävla råtta”. Sagt och gjort. Måndagen kom. Harry E tilltalade mig och jag svarade honom med djävla råtta. Harry blev först vit och sedan röd i ansiktet. Hela kroppen stelnade. Smockan hängde i luften. Harry var i sin ungdom svensk mästare i amatörboxning och fortfarande i sin fulla kraft. Då ryckte mina kollegor och språklärare in. De bildade en halvcirkel omkring mig och förklarade för Harry varför jag svarade

som jag gjorde och allt slutade lyckligt.

Svåra svenska ord, uttal och språkliga stötestenar

Otörstig

Ordet otörstig begrep jag mig inte på. Ordet går inte att ordagrant översätta till tyska. Det tog ett antal år tills jag begrep innebörden.

Moln

Att uttala ordet moln på bra svenska är också svårt för mig. Mina barn skrattade alltid åt mig när jag försökte säga moln. För mig blev uttalet mounl.

Golv, golf eller Volkswagen Golf

F-ljudet på slutet är för mig samma f-ljud i alla tre orden. Så ska det förstås inte vara.

Skidspelen

Jag ljuder bokstaven d i skidspelen som ett t-ljud och då får ordet en helt annan och mer nedsättande betydelse fast det inte är min mening att det ska vara så.

Ibland har jag fått frågan när jag själv ansåg att jag kunde hyfsat bra svenska och jag brukar svara att det var när jag slutade att räkna i huvudet på tyska, vilket jag gjorde ännu efter flera år i Sverige. När jag började räkna på svenska kände jag att jag hade kommit en bit på den språkliga svenska vägen.

Obegripligheter finns fortfarande:

1 För någon tid sedan stötte jag på en annan medlem i hembygdsföreningen. Hon berättade för mig att hon hade fyndat ett antal pallkragar till sin trädgård. Jag höll färgen men visste inte vad hon pratade om. Pallkragar hade jag inte hört talas om tidigare. Efter en stund gick jag tillbaka till henne och fick saken förklarad. Det kanske finns fler som är okunniga om vad en pallkrage är och vad man kan ha för nytta av den i trädgården. Fråga mig, för nu vet jag.

2 Jag vill spontant alltid stava ordet hembygdsförening med två y. Jag vet att det är fel. Vilken skrivregel gör att hembygdsförening stavas med endast ett y?

Roman von der Heide

Almqvistaren

Ett glåmigt spöke såg jag otäckt i går afse
stå, badande sin gråa fot uti vår Afse
vad gjorde jag därvid? Jag gjorde vänster-
sväng
gick in, och lade mig burdus att sova i min
säng.

CJL Almqvist, ur Sesemana

Anm. ”Afse” betyder här liten å eller bäck.

PROCESSEN MOT HADJETLACHÉ OCH RYSSLIGAN

På hembygdsföreningens initiativ visades hösten 2004 Per Söders dokumentärfilm om ryssligans härvningar och mordet i Bollstanäs 1919. De som inte såg filmen kan läsa nedan om illdåden och vad som hände i rättligt hänseende.

Den 22 augusti 1919 inleddes vid Stockholms läns västra domsagas häradsrätt en rättegång, i vilken den slutliga domen inte föll förrän den 13 mars 1921. Det var det sista målet i vilken dödsstraff utdömdes i Sverige. Detta avskaffades medan målet ännu pågick i Högsta domstolen.

Landsfogden hade i målet häktat – det var åklagaren som häktade på den tiden – femton personer, anklagade för förövandet av eller delaktighet i tre mord. Tio av dessa var män, flertalet tsarryska officerare, som flytt undan den ryska revolutionen och som allesammans var förenade i ett osläckligt bolsjevikhat. Flera av dem påstod sig ha sett släktingar dödas under de blodiga revoltdagarna. De fem övriga var kvinnor, som stod männen nära. Av kvinnorna var två svenskor.

Ledaren och själen i det hela var en 50-årig tjerkers, som uppgav sig vara kosacköversten Mohammed Beck-Hadjetlaché-Skaguache. Riktigt säker på hans identitet blev man aldrig och diskussionen härom fortsatte långt efter det domen fallit. I de ryska rullorna återfanns aldrig hans namn, trots det han påstod sig ha tillhört tsarens livvakt. Ledaren för den ryska motståndsrörelsen, den ”vita generalen” Judenitj, i vars tjänst han påstod sig ha stått, förnekade vid ett besök i Stockholm, där han inkallades till häradsrätten, all kännedom om honom, medan han däremot väl kände till de övriga inblandade officerarna. Under rättegången tog också den ene efter den andre av de medanklagade avstånd från honom. Detta blev fallet, när det framkom att han av de penningmedel som man kommit över efter de mördade, hade skickat det mesta till sitt privata konto i Paris istället för till ”Militärliagan för det ryska rikets återupprättande.” Hadjetlaché hade sina förklaringar till detta, men man kom aldrig till klarhet om hans gärningar var ett verk av ”en ädel och genial fosterlandsväns vrede mot sitt lands fiender” som hans advokat uttryckte det eller av en vanlig rånmördare, som inte dragit sig för att under föregivande av patriotiska skäl locka

landsmän med i fördärvet.

FÖRVARET OCH RÄTTENS ORDFÖRANDE

Den som i första hand ledde försvaret var advokat Henning von Melsted, som fick sitt genombrott vid denna rättegång. Han blev av överståthållarämbetet förordnad som försvarsadvokat för flertalet av de häktade. Övriga försvarsadvokater var George Stiernstedt, Karl Romanus och J.A. Hutman. Åklagare var landsfogde Axel Hägg. Rättens ordförande var vice häradshövding Waldemar Erikson, tillförordnad under häradshövding Teodor Borells tjänstledighet. Eriksson var 40 år och hade tidigare haft domareförordnanden inom både Göta och Svea hovrätt utan att kunna kvalificera sig för någon ordinarie tjänst. Sådana kallades ”tingshästar.”

Eriksson hade haft en anmärkning på sig för försummelse i tjänsten, men detta ansågs inte utgöra något hinder mot att han skulle få ta ”ryssmålet.” Redan andra rättegångsdagen råkade han illa ut. Han uppsöktes av en tidningsman, som tillika varit Erikssons studiekamrat och som bjöd ut på restaurang. Vid kaffet och punschen berättade häradshövdingen för sin vän journalisten en del interna saker angående processen, och några dagar senare stod allt i tidningen.

Det blev ett rabalder utan like. Åklagaren gjorde polisanmälan om saken och häradshövdingen blev hörd av polisen. Därvid erkände han sin lömsynthet och förklarade det med att han inte var van vid stockholmsförhållanden utan mest hade tjänstgjort i landsorten. Någon anmälan till JK blev det inte och därmed inte heller något efterspel, eftersom ingen påvisbar skada åstadkommits.

Eriksson kollapsade och var borta från förhandlingarna i tre dagar. Rättegången fortsatte under tiden med en notarie Gustaf Eklund som ordförande. Därefter kom Eriksson tillbaka och Eklund återgick till protokollet.

HÄRADS RÄTTEN EJ BEHÖRIG ATT UTMÄTA STRAFFEN

Redan från första början stod det klart att Stockholms läns västra domsaga inte skulle utmäta straffen i detta mål. Att det ändå kom till domsagan berodde därpå att mordet förövats i den villa inom domsagan som Hadjetlaché hyrt och där hans organisation för det kejserliga Rysslands återupprättande hade sitt högkvarter. Men Hadjetlaché hade också en våning vid Artillerigatan i Stockholm. I Stockholm hade offren bott och deras bostäder där hade plundrats på smycken och andra värdeföremål. I stockholmsbanker hade deras pengar uttagits och där hade vissa förfalskningar gjorts.

Ännu gällde på den tiden bestämmelsen om att man måste rannsaka varje brott inom den domstols område där det begåtts. Den domstol som sist hade hand om målet skulle utmäta straff. Man försökte få ändring i detta avseende så att den domstol inom vars område huvudbrottet begåtts skulle få målet sist. Men det gick inte, brottet måste rannsakas i tidsföljd.

TINGSSAL UPPLÄTS I RÅDHUSET

När målet kom till häradsrätten blev man betänksam, därför att man inte disponerade någon tingssal stor nog för femton häktade med vaktare, advokater och pressmän. Ordinarie tingsställe för häradsrättens häktade var Östermalmsfängelsets tingssal. Den rymde inte på långt när så många. Tingssalen i Södra stadshuset var också olämplig. Då kom man att tänka på rådhuset. Dit skulle de häktade i alla fall. Dessutom satt de inte på Östermalmsfängelset utan i Stockholms stads rannsakningshäkte alldeles bredvid rådhuset, eftersom mesta utredningen hade gjorts av polisen i Stockholm. Man fick inte byta tingsställe utan regeringens medgivande, men det mötte inga svårigheter.

Det var i en till sista plats fullsatt sal Hadjetlaché gjorde sin entré kl. 10:15 på morgonen den 22 augusti 1919. Han fördes ensam in allra först följd av två starka fångkonstaplar. I dörren till ”fånggången” stannade han och tittade över

åskådarbåset, dit många av den tidens bekanta skådespelare skaffat sig inträdeskort. Det hade varit kö utanför på Scheelegatan ända sedan klockan sex på morgonen – senare hände det att kön började redan klockan fyra.

-Varför skall jag föras in först? frågade han genom tolken.

-Någon ordning skall det väl vara, svarade häradshövding Eriksson.

Det var de första replikerna i denna rättegång. Mohammed Beck-Hadjetlaché var inte okänd för dem som läste tidningar. Han hade kommit till Stockholm 1918 efter att ha flytt från Petrograd. Han hade gott om pengar med sig och ställde omedelbart efter ankomsten till med stor pressmottagning i samband med en flott lunch på Hasselbacken.

FRÅN SULTANENS LIVVAKT TILL RYSKE TSAREN

Där berättade han att han var tjerless, att hans far varit befälhavare för den turkiske sultanens livvakt, att han själv gått igenom den kejserliga kadettskolan i St. Petersburg, att han sedermera avancerat så pass att han en tid fört befälet över tsarens livvakt, att han varit frivillig på Turkiets sida mot Grekland samt återinträtt i rysk tjänst under rysk-japanska kriget. Efter detta hade han startat en fabrik i Paris samt grundat en mohammedansk tidning. Under första världskriget hade han kämpat mot tyskarna men blivit frikallad därför att han fått en svår benskada. Han hade då rest till Petrograd och startat en tidning där. Vid revolutionen hade han blivit plundrad på 400.000 rubel samt dömts till döden, men blivit fri genom ingripande av den mohammedanska församlingen,

Hbf:s styrelse vid ryssvillan

ÄVEN MÅNGA RÖDA FLYDDE TILL SVERIGE

Men det var inte bara de ”vita” som flydde till Sverige. Många från den röda sidan kom nämligen också hit. Somliga kom hit på uppdrag av de nya makthavarna. De skulle utspionera de vita flyktingarnas identitet med påförd att hemmavarande släktingar arkebuserades och deras egendom konfiskerades. Hadjetlaché fick i april namnet på en sådan spion. Det var en matros som rymt från Svarta havsflottan och här i Sverige antagit namnet Carl Calvé. Han hade efter revolutionen tagit kontakt med de nya maktinnehavarna och erbjudit sig att spionera på ryssarna här. Många hade, sades det, fallit offer för hans verksamhet.

En av organisationens medlemmar tog kontakt med honom och de blev goda vänner. En dag bjöd ligamedlemmen Calvé ut till en villa utanför Stockholm, där det fanns vackra flickor. Calvé som var svag för kvinnlig skönhet följde genast med och tog sin balalajka med sig. När han kom innanför dörren till villan möttes han av Hadjetlaché.

-Ni befinner er bland vitryssar, sade denne.

Calvé fördes upp till ett rum, som i förväg gjorts iordning till fångrum. Han bands till händer och fötter och fick ett hundhalsband om halsen. Detta var med en kedja fäst i väggen. Stående i givakt i denna ställning förhöordes Calvé och erkände att han spionerat på ryska flyktingar. De närvarande, som organiserat sig som en domstol, förklarade honom skyldig till förräderi emot tsaren och dom blev att han skulle föras till Arkangelsk och ställas inför krigsrätt där. Därefter avlägsnade sig generalen, som hade agerat som förhørsledare. Han hade knappt hunnit utanför dörren, förrän Hadjetlaché kastade sig över Calvé och ströp honom, sjungande och dansande som en galning. Ute på Norrvikens is hade rysk-amerikanen huggit en vak. Där sänktes kroppen som var svept i en säck och hade stenar som tyngder.

Dagen efter skickades en av ligans medlemmar till Calvés värdinna, en svensk överstinna, med ett förfalskat brev, vari meddelades att Calvé rest till Kanada. I hans rum plockade man på sig en diamantring och andra smycken, sammanlagt till

något mer än 2.000 kronors värde. Det var vida mindre än Hadjetlaché räknat med. Därför sökte han omedelbart ett nytt offer.

FÖRMÖGEN JOURNALIST BLEV NÄSTA OFFER

På Grand Hotel bodde en rysk journalist, Lewi Lewitsky. Det var troligt att han stulit pengar under revolt dagarna och sedan rymt utomlands med dem för att göra sig glada dagar. Han lurades ut till villan i Bollstanäs under samma förespeglingar som Calvé och gick samma öde tillmötes. Efter en natt i hundhalsbandet lyckades han slita sig loss och försökte fly, men övermannades av Hadjetlachés älskarinna och generalssönerna beväpnade med eldgafflar. I gryningen sänktes han i Norrviken.

När Hadjetlaché kom hem och fick veta vad som skett, blev han rasande. Han hade själv velat verkställa dödsstraffet. Inte heller Lewitskys försvinnande föranledde polisanmälan. Man betalade hans hotellräkning på Grand Hotel och hälsade att han inte behövde rummet längre.

Efter det tredje mordet gjordes polisanmälan. Offret var en juris doktor, Nikolaj Ardacheff,

som sedan början av juli var spårlöst försvunnen från sitt hem vid Karlaplan. En vän till honom anmälde försvinnandet till polisen. Den sista som såg honom var hans hushållerska, som sett honom kliva in i en bil med B-nummer, alltså en bil från Stockholms län.

RAZZIA PÅ MÅFÅ GAV RESULTAT

Polisens undersökningar gav det resultatet att de som hade med försvinnandet att göra lika väl kunde finnas bland emigrantkretsar som bland bolsjevikerna. Man erinrade sig den ryske kosacköversten, som året före sagt sig ha bildat en organisation för bolsjevismens bekämpande. Undersökningar visade att han hade en svart bil med B-nummer och att han bodde i en villa i Bollstanäs.

Söndagen den 27 juli gjordes en razzia i Bollstanäs och man grep Hadjetlaché och den 17-åriga generalsdottern. Samma dag och dagen därpå greps de övriga medlemmarna i ligan. En enda medlem av sällskapet, en rysk löjtnant, lyckades

fly till Estland över Finland. Han försvann och har aldrig återfunnits.

HADJETLACHÉ BEFINNS VARA EN FÖRRÄDARE

Polisförhören gav länge inte något resultat. Ingen av de inblandade ville göra några medgivanden. Det var, fick man sedan veta, tystnadseden de svurit som band dem. Slutligen bröts tystnaden. Polisen hade hittat namnen på sju personer, som ligan skulle ha likviderat. Det var för mycket för de sammansvurna att bli anklagade för sju mord, när man bara varit med om tre. Några började försäga sig, snart var fältet upprivet. När det sedan framkom att Hadjetlaché skickat huvuddelen av de pengar man fått genom mordet till sin fru i Paris, samt satt in större delen av resten på sitt bankkonto, även det utomlands, blev det för mycket för organisationens medlemmar. Medfångarna rasade mot Hadjetlaché och kallade honom för förrädare. Hans förräderi löste dem från tystnadseden. Till sist bekände han själv.

Häradsrätten förklarade alla skyldiga till mord och delaktighet i mord enligt paragrafer, som det alltså ålåg rådhusrätten att ta med i sitt slutliga utslag. Hadjetlaché förklarades skyldig till rånmord.

DÖDSDOM I RÅDHUSRÄTTEN, LIVSTID I HOVRÄTTEN

Rådhusrätten var den 28 maj färdig med sin

behandling av de ekonomiska förbrytelseerna. Nu dömde man enligt sina och häradsrättens paragrafer Hadjetlaché att mista livet samt de övriga från livstid till sju månader. En blev strafffriförklarad efter sinnesundersökning. Hovrättens dom kom den 30 oktober. Hadjetlaché's straff ändrades från dödsstraff till livstids straffarbete. Någon dödsdom hade inte verkställts sedan 1910. För den som fått livstid i rådhusrätten nedsattes straffet till tio år, medan det för annan höjdes från tio till tolv år.

Den 13 mars 1921 var den utdragna processen äntligen slut. Hovrättens domar fastställdes i Högsta domstolen. Livstidsfången Hadjetlaché sattes först i bokbindarlära. På fritiden började han skriva sin memoarer på persiska, vilket språk han plötsligt visade sig behärska. De blev aldrig fullbordade. Efter några år blev han sinnessjuk. När han suttit i tio år sökte han nåd för att kunna förena sig med sin familj, som väntade honom i Paris. Nådeansökan avslogs. Detta avslag knäckte honom. Ett par veckor senare var han död. Släktingarna i Paris fick en urna med hans stoft.

Artikeln är en förkortad version av ett kapitel ur boken "Domstol i Attundaland" av Erik Stapelberg. Bilden från Dagens Nyheter är också tagen ur boken. Hadjetlaché syns längst upp till höger i reportaget. Alla namn är borttagna i övrigt, efter de hade sonat sina brott och några ännu levde, när Stapelbergs bok kom ut 1971.

Inga Lisa Gustafsson

På den gamla goda tiden

En lördagskväll på höstkanten gjorde polisen razzia på Väsbyvägarna för att hålla efter dem som bröt mot trafikföreskrifterna. Ett par konstaplar, som fattat posto vid gamla apoteket, hejdade en äldre mansperson, vilken kom cyklande utan att ha cykellyktan tänd.

-Ni får inte åka i mörkret utan lyse, sa en av poliserna, och fungerar inte lyktan, får ni bara gå och leda cykeln.

-Jaa, sa den tillrättavisade, jag har försökt dä mä, men dä lyser i alla fall inte.

Anckarströms skåp

För många år sedan sutto vi tillsammans några stycken på ett julkalas. Vi talade om övernaturliga ting och plötsligt frågade en av de närvarande, en pensionerad officer, om vi vill höra en verkligt sann historia, så skulle han berätta. Jag minns att jag blev något överraskad, då jag tyckte att hans person var höjd över allt överkligt, sund och vederhäftig som han alltid var. Händelsen hade inträffat i ett samhälle i Småland:

”Min hustru”, sade han, ”var som ni vet sjuklig en längre tid innan hon dog. Vi hyrde då vår nuvarande våning för att få mera sol och större utrymme, då hon måste ha ett rum för att få vara ostörd. Då jag för några år sedan på en auktion inköpt ett mycket vackert gammalt skåp, som fått stå kvar där jag inköpt det på grund av att jag inte haft plats förut, var jag nu glad att kunna ta hem. Vi placerade skåpet i det rum, där min hustru låg. Skåpet var försett med en snedklaff och hade mycket vackra inläggningar. Ett par dagar efter det att vi fått hem skåpet, sade min hustru en morgon: ”Ta ut det där skåpet ur rummet. Jag tycker inte om det.” Jag frågade efter orsaken och då svarade hon inte strax, men om en stund svarade hon att hon legat vaken på natten, och då hade hon sett hur en svartklädd dam kommit in i rummet, gått fram till snedklaffen, öppnat den och liksom ur ett lönnfack tagit ut en pappersrulle. Då min hustru alltid varit lite nervös och klen, fäste jag mig inte vid hennes berättelse och försökte slå bort hennes fantasier. Nästa morgon var hon emellertid så upprörd att jag genast flyttade ut skåpet. Hon hade återigen sett samma syn.

Efter ett par månader dog min hustru, och min svärfar, den gamle hedersmannen, vars sunda vederhäftighet och livsuppfattning voro ställda utom allt tvivel, kom till begravningen. Han fick ligga över natten i det rum, där skåpet stod. På morgonen frågade han mig var jag fått skåpet ifrån. Jag talade då om att jag köpt det på en auktion och att det då uppgavs att skåpet skulle vara tillverkat av Anckarström, Gustav III:s mördare. ”Ja, sa den gamle, jag kunde just tänka att det var någonting konstigt med det.” Därpå berättade han att han sett en gammal sorgklädd dam gå fram till skåpet och hämta en rulle från en låda i snedklaffen, alltså

exakt samma syn som min hustru haft, och de två hade inte träffats eller meddelat sig med varandra under mellantiden.”

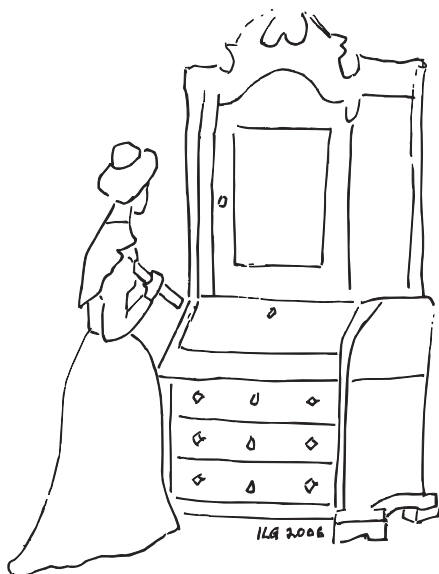
Den som berättade detta tillade även att sedan skåpet kommit i huset hade man ofta blivit störd av alla möjliga ljud. Man har hört steg i trapporna, dörrhandtagen har vridits ner, men när man gått ut för att se vem som kom, har det inte funnits någon där.

Det var första gången, som jag verkligen trott på en s.k. spökhistoria.

Historien funnen i boken ”Spöken” ett urval av de bästa bidragen till en anordnad inventering av svenska spökhistorier, utgiven av AB Kalenderböcker 1953.

Anm. Jacob Johan Anckarström var Gustav III:s mördare, avrättad 27 april 1792. Jacob Johan och hans hustru Gustaviana bodde en gång på Torsåker.

Den sorgklädda damen kanske var Gustaviana, som letade efter undångömda reverser och andra värdehandlingar i skåpet?

Gott om grindar

Grind i förrgår

Hembydsgårdens gamla grindar, som de sett ut i många år. Grindarna stals natten mellan lördag och söndag 8-9 oktober 2000. Stölden har förblivit ouppklarad.

Foto: Rosemari Södergren för VÄSBYtidningen

Grind i går

De försvunna grindarna ersattes med nya av omålat virke. De förblev omålade, men fyllde gott och väl sin funktion.

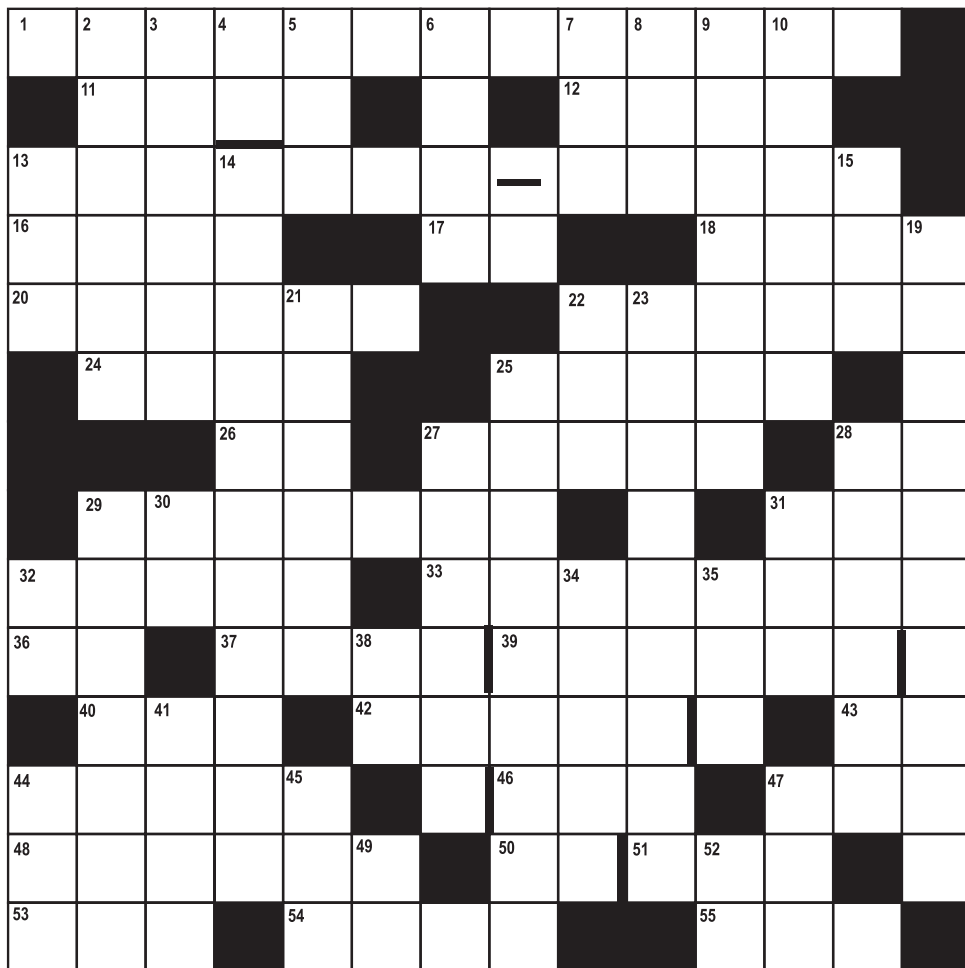
Grind i dag

Vid hembydgsföreningens 50-årsjubileum 2004 uppvaktade kommunen med presentkort på nya grindar och dessa kom på plats och invigdes våren 2005

Inga Lisa Gustafsson

Korsord 2006-1

Konstruktör: Lennart Hedlund

Lösningen insändes senast 20 mars till:

Hembygden, Box 40, 194 21 Upplands Väsby

Vågräta:

- 1 Ersattes av Vilundavallen
- 11 Vin
- 12 Kulle i Jerusalem
- 13 Tillsammans med Gunnar Lindkvist skötte han gamla biografen
- 16 Beklaga
- 17 Pers motsats
- 18 Motstycke
- 20 Ånger
- 22 Kan en del gå ned i
- 24 Gammaldans
- 25 Ansiktsfärg
- 26 Stort mästerskap
- 27 Fult att begå
- 28 God sådan behövs ibland
- 29 Tredubbel
- 31 Efter sår
- 32 Används vid ålfångst
- 33 Utför hemlig spaning
- 36 Skarpkantat grus
- 37 Ensam i sitt slag
- 39 Kalasas
- 40 Förtrolig
- 42 Är ljust hår
- 43 Församling i Dalsland
- 44 Äldre Fordmodell
- 46 Far till Sem
- 47 Åtgärd
- 48 Danskt flygbolag
- 50 Tidigare Eder
- 51 Sväng
- 53 För matlagning eller bak
- 54 Används vid rördragning
- 55 Föremål som hör ihop

Lodräta:

- 2 Optimus största konkurrent
- 3 Sådan
- 4 Åkunderlag
- 5 Tidigare välkänt Stockholmsföretag
- 6 Biståndsmyndighet
- 7 Portvakt på Optimus under många år
- 8 Norrman och redskap
- 9 Dansk ö
- 10 I överensstämmelse med
- 13 Angår
- 14 Apparat för mätning av värme
- 15 Finns blekingsk
- 19 Ännu värre
- 21 Kinesisk båt
- 22 Bör man ej vara
- 23 Hög smal ställning
- 25 Hur klarade sig folk tidigare utan den?
- 27 Kan man få i 26 vågrätt
- 28 Var Rak-Lasse
- 29 Ärtans dag
- 30 Se 26 vågrätt
- 31 ... bör man, annars dör man
- 32 Klöver, gräs
- 34 Högsta mansrösten
- 35 Skola med gott rykte
- 38 Decibel
- 41 Den är långsträckt
- 45 Knark
- 47 Var hälsad
- 49 Hårt slag?
- 52 Där gladda Stefan Holm oss

Lösning till julgåtan i Hembygden nr 4, 2005

1. Antoin Zamore
2. Jenny Lind
3. Carl Jonas Love Almqvist
4. Cajsa Warg
5. Jacob Johan Anckarström

Vinnare: Gerd Wallin,
Ragnar Sarin,
Margareta Akselsson

Hembygdsrörelsen

Finns där du bor

Hyr lokal med atmosfär!

Upplands Väsby Hembygdsförening erbjuder Nedre Runby gårds LADUGÅRD till fest, konferens, dop, minnesstund, årsmöte, kurser m.m.

LADUGÅRDEN är en modernt utrustad och handikappvänlig lokal med plats för upp till 50 personer. Hörslina finns. Tillgång till kök med utrustning för enklare förtäring.

LADUGÅRDEN kan hyras privat eller av organisation för enstaka tillfällen eller terminsvis för återkommande verksamhet.

LADUGÅRDEN ligger på bekvämt avstånd från pendeltåg vid Upplands Väsby Hembygds- gård, Hagvägen 2/ Pukslagargatan (Runby), Upplands Väsby. Det finns en stor parkeringsplats i anslutning till lokalen och busshållplatsen finns 150 m från entrédörren.

LADUGÅRDEN kostar att hyra:

Halvdag (max. 4 timmar)	300 kr
Heldag	600 kr
Terminshyra	300 kr/gång

UTHYRNING av lokal:

Ingegerd Peterson tel 08-590 347 78

Siv Rydén, tel. 08 - 590 333 46

Foto: Gunborg Lejon

Foto: Gunborg Lejon

Foto: Gunborg Lejon

Upplands Väsby Hembygdsförening

Box 40, 194 21 Upplands Väsby

Hembygdsgården: Hagvägen 2 / Pukslagargatan

Telefon 08-590 826 40

Plusgirokonto 29 81 91-8

STYRELSE 2005-2006

Kjerstin Björkman, ordförande	Telefon 590 320 82
Kerstin Eriksson, sekreterare	590 331 65
Inger Nyström, kassör	590 820 93
Inga Lisa Gustafsson, registrator	590 336 42
Klas Lundkvist, ledamot	590 936 81
Kerstin Kéry, ledamot	590 849 23
Lena Melin, kommunvald representant	590 849 28

ERSÄTTARE

Ulf Gustafsson,
Arnold Härmark, Barbro Kvist,
Vivi Wallin, P O Mörkens

MEDLEMSBLADET HEMBYGDEN

Inga Engdahl, ansvarig utgivare	590 300 20
Inga Lisa Gustafsson	590 336 42
Carin Törner	590 870 69

REVISORER ORDINARIE

Lars Eklund
Göran Sandberg

ERSÄTTARE

Barbro Fredriksson
Anette Ehrnholm

UTHYRNING AV LADUGÅRDEN

Ingegerd Peterson	590 347 76
Siv Rydén	590 333 46

Valberedning

Roman von der Heide, Anna-Liisa Bergman, Solveig Flemmer

www.upplandsvasbyhembygdsforening.se